

Meddelelser fra

Plantepatologisk Nomenklaturudvalg

(Dansk Selskab for Plantesygdomme og Skadedyr)

Nr. 28

marts 2019

ISSN 0900-5102 (papir-udgave)
ISSN 2596-5743 (online-udgave)

Indhold:

Nye danske navne på plantesygdomme
Nye navne – uddybende bemærkninger
Opdatering af den digitale liste
Liste over udvalgets medlemmer

Nye danske navne på sygdomme:

sygdommens danske navn	patogenets videnskabelige navn	vært(er)
(sygdomme forårsaget af) <i>Xylella</i>	<i>Xylella fastidiosa</i> Wells et al. og andre arter af <i>Xylella</i>	(polyfag)
melonbakteriose	<i>Acidovorax citrulli</i> (Schaad et al.) Schaad et al.	arter i Cucurbitaceae
<i>Citrus</i> -skurv (eksisterende navn, nu med udvidet betydning)	<i>Elsinoë fawcettii</i> Bitanc. & Jenkins <i>E. citricola</i> X.L. Fan, R.W. Barreto & Crous <i>E. australis</i> Bitanc. & Jenkins	arter i Rutaceae
bøllebladrust	<i>Thekopsora minima</i> (Arthur) P. Syd. & H. Syd.	arter af <i>Tsuga</i> (0,I) arter i Ericaceae (II,III)

Nye navne – uddybende bemærkninger

Foranlediget af en ny EU-plantesundhedsforordning, der blandt andet explicit pålægger private borgere at anmelde formodede fund af (karantæne-) skadegørere, har plantesundhedsmyndigheden i Landbrugsstyrelsen henvendt sig til begge nomenklaturudvalg.

Susanne Harding, specialkonsulent i Landbrugsstyrelsen, skriver til det plantepatologiske udvalg:

"I forbindelse med, at Landbrugsstyrelsen styrker sin kommunikationsindsats over for både professionelle og borgere, vil det være hensigtsmæssigt at være lidt på forkant og få godkendte navne på nogle af de skadegørere, der kunne tænkes at blive genstand for omtale...."

Som særlig aktuel nævner Susanne her (1) *Xylella fastidiosa* - og herudover fire skadegørere, hvor Landbrugsstyrelsen efterspørger danske navne på de sygdomme, de forårsager:

(2) *Acidovorax citrulli*, (3) *Elsinoë citricola*, (4) *Elsinoë australis* og (5) *Thekopsora minima*.

ad (1) *Xylella*: Efter at have haft spørgsmålet til høring hos udvalgsmedlemmerne og efter samtaler med Landbrugsstyrelsen, er det besluttet, at udvalget - indtil videre - ikke indfører danske navne på sygdomme, forårsaget af *Xylella* spp. Artsopfattelsen af patogenet må anses for endnu ikke at være stabil, og symptomerne på de enkelte værter er yderst forskellige. - Landbrugsstyrelsen har erklæret, at man har det fint med at omtale problemet som "*Xylella*" eller "sygdomme, forårsaget af *Xylella*" Så indtil der opstår en ny situation - f. eks. med udbrud i Danmark, eller en fornyet henvendelse fra Landbrugsstyrelsen - foretager nomenklaturudvalget sig ikke videre i denne sag.

ad (2) *Acidovorax citrulli* (Schaad et al.) Schaad et al.

synonymer: *Acidovorax avenae* subsp. *citrulli* (Schaad et al.) Willems et al.; *Pseudomonas avenae* subsp. *citrulli* (Schaad et al.) Hu et al.; *Pseudomonas pseudoalcaligenes* subsp. *citrulli* Schaad et al.

Der er tale om en bakterie, der typisk angriber arter i græskarfamilien. Den er almindelig i S. og N. Amerika og i Asien, og den forekommer i dele af Australien. I Europa kun påvist sporadisk.

Vandmelon (*Citrullus* sp.) og melon (*Cucurbita melo*) er i særlig grad modtagelige for angreb.

Kimplanter og frugter, inficeret af *Acidovorax*, udviser vanddrukne pletter på kimblade, indledningsvis nær ledningsvæv (bladnerver), hvor der opstår nekroser. Kimplanter kan kollapse og dø ("damping-off"). På frugter af vandmelon ses angreb først som små, uregelmæssigt afgrænsede vanddrukne pletter, der efterhånden breder sig ud til overfladen, som brunfarves og revner.

Symptomer kan ofte observeres i form af bladpletter, der er mørkebrune (hos vandmelon) og rødbrune (hos melon), og som udvikler sig langs midtribben og andre af de større bladnerver.

Symptomerne på fuldt udviklede planter er vanskelige at erkende, da de ligner resultatet af andre stressfaktorer (inkl. abiotiske sygdomme).

Engelsk navn på sygdommen: bacterial fruit blotch; seedling blight.

Som dansk navn har udvalget overvejet græskarbakteriose, vandmelonbakteriose og melonbakteriose. Melonbakteriose blev vedtaget.

ad (3) og (4): *Elsinoë citricola* og *Elsinoë australis*. Vi har allerede et dansk navn, *Citrus*-skurv, på den sygdom, der forårsages af *Elsinoë fawcettii* Bitanc. & Jenkins.

De to nye arter er opstillet på basis af genom-baserede analyser.

Symptomerne på angreb af *Elsinoë citricola* og *Elsinoë australis* ligner meget angreb af *E. fawcettii*. Og de tre arter er vanskelige eller umulige at skelne på basis af mikroskopiske karakteristika.

De adskiller sig fra *E. fawcettii* og fra hinanden ved forskelle i global udbredelse og ved mindre forskelle i, hvilke arter inden for Rutaceae, de har som potentielle værter.

Udvalget er på denne baggrund nået frem til den beslutning, at man som dansk sygdomsnavn udvider anvendelsen af navnet *Citrus*-skurv til at omfatte sygdomme fremkaldt af en hvilken som helst af de tre patogener.

ad (5): Der er flere arter af rust, der værtskifter mellem *Tsuga* (skarntydegran) og arter i Ericaceae, typisk arter i slægten *Vaccinium*. *Thekopsora minima* (Arthur) P. Syd. & H. Syd. er én af dem (syn.: *Pucciniastrum minimum* (Schweinitz) Arthur).

De andre er *Naohidemycetes vaccinii* (Wint.) S. Sato, Katsuya & Y. Hirats. (synonymer: *Pucciniastrum vaccinii* (Wint.) Jørst.) og *Thekopsora vacciniarum* Karst.)

- og *N. fujisanensis* S. Sato, Katsuya & Y. Hirats.

N. vaccinii er udbredt i Skandinavien (forårsager sygdommen blåbærrust), mens *Th. minima*, der er særligt frygtet for angreb på den kommercielt dyrkede storfrugtet blåbær (*Vaccinium corymbosum*), er ny for EU, og her kategoriseret som karantæneskadegører - i et forsøg på at hindre dens udbredelse.

Værtregistret (for uredo- og teleutostadiet) omfatter, foruden *Vaccinium* spp., arter i *Rhododendron*, *Gaylussacia*, *Lyonia* og *Menziesia*.

Svampen menes at kunne overleve i uredostadiet og her optræde epidemisk i længere tid - uden at gennemføre den fuldstændige livscyklus med værtskifte.

Der er opnået enighed om bølgebladrust som det danske navn for den sygdom, der forårsages af *Th. minima*.

Opdatering af den digitale liste

Den elektroniske liste over godkendte danske navne på plantesygdomme forårsaget af svampe og bakterier på adressen:

<http://agro.au.dk/forskning/forskningsomraader/dsps/>

er nu opdateret, så den omfatter alle sygdomsnavne, der er publicerede til og med nærværende udgave af Meddelelser fra Plantepatologisk Nomenklaturudvalg.

NB: De videnskabelige patogen-navne er i det store og hele IKKE opdaterede, og synonymer er kun i meget begrænset omfang angivet.

Liste over udvalgets medlemmer:

Eigil de Neergaard (formand)
Hans Jørgen Lyngs Jørgensen
Thomas Læssøe
Iben M. Thomsen
Mogens Nicolaisen
Brian Larsen

ansv. red.: Eigil de Neergaard – redaktionen afsluttet 8.marts 2019